

Reçu CLT / CIH / ITH
Le - 2 OCT. 2018
N° 0469

0117200026

Unofficial translation

Consent letter

Governor of Adaatsag soum
Dundgovi province
48140 Tavin, Adaatsag soum
Date: 11th of March, 2015
No. 1/32

To: The Center for the Cultural Heritage
Under the Ministry of the Education,
Culture and Science

The Adaatsag soum is well known with its tradition and technique of making airag in Dundgovi province, and has won title on Airag as “A Brand Product of Province” several times. With this letter we would like to express our support on nomination file of “Traditional technique of making Airag in Khokhuur and its associated customs” to the UNESCO Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity.

Local Governor: J.Batkholog

/Stamp and signature/

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН
АДААЦАГ СУМЫН
ЗАСАГ ДАРГА

48140 Тавин, Адаацаг сум

долл. 03.11 № 1/32

танай _____-ны № _____-т

БСШУЯ-НЫ СОЁЛЫН ӨВИЙН ТӨВД

Тус сум нь айраг эсгэх арга ажиллагаа, айргаараа аймгийн брэнд бүтээгдэхүүнээр удаа дараа шалгарсан цаашид айраг эсгэдэг арга ажиллагааг "Юнескод" бүртгүүлэхэд хамтран ажиллах хүсэлтэй байна.

ЗАСАГ ДАРГА Ж. БАТХҮЯАГ

Consent letter

Governor of Deren soum

Dundgovi province

48080 Deren soum, Dundgovi province

Date: 10th of March, 2015

No. 49

To: The Center for the Cultural Heritage
Under the Ministry of the Education,
Culture and Science

The livestock industry is the leading industry in Deren soum and the main source of the daily subsistence of local people. The local people of Deren soum inherited the tradition of making products from livestock from ancient time, and well-known with its horse and “Airag”, and had won in the competitions several times. Herders of our soum have own specific technique and knowledge on making of Airag. Through this letter we would like to express our wish to inscribe the “Traditional technique of making Airag in Khokhuur and its associated customs” to the UNESCO Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity. It would be always grateful to cooperate with you in the future on this matter.

Local Governor: N.Myadagmaa

/Stamp and signature/

ДУНДГОВЬ АЙМАГ
ДЭРЭН СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА

48080 Дэрэн сум, Дундговь аймаг

2015.03.10 № 49

танай _____-ны № _____-т

「БОЛОВСРОЛ СОЁЛ ШИНЖЛЭХ УХААНЫ」
ЯАМНЫ СОЁЛЫН ӨВИЙН ТӨВД

Тус Дэрэн сумын хувьд ХАА-н салбар нь тэргүүлэх чиглэл болсон хүн амын амьжиргааны гол эх үүсвэр нь мал аж ахуй юм.

Мөн иргэд нь малаас гарч буй ашиг шимийг ашиглаж ирсэн уламжлалтай үүний дотроос адуугаараа алдаршиж айрагаараа тэргүүлж нэг бус удаа улсын уралдаанд оролцсон.

Иймд айраг исгэдэг өөрийн гэсэн арга барилтай. Энэхүү эрт дээр үеэс уламжилж ирсэн арга туршлага болох айраг исгэх боловсруулах үйл явцаа соёлын өвд бүртгүүлэх хүсэлтийг хүргүүлж байна.

Бид энэ үйл ажиллагааны чиглэлээр хамтран ажиллахад таатай байна.

ЗАСАГ ДАРГА

Н.МЯДАГМАА

050077

Consent letter

Governor of Erdenedalai soum

Dundgovi province

48150 Erdenedalai soum, Dundgovi province

Date: 09th of March, 2015

No. 57

To: The Center for the Cultural Heritage
Under the Ministry of the Education,
Culture and Science

Erdenedalai soum of Dundgovi province has 4653 populations, its territory is 735.1 hectare. Total 1650 families have registered and 1050 of them are herder families. These herder families inherited the nomadic traditions since the ancient time and very well-known with its horse and “Airag” in Dundgovi province and throughout the country.

In this letter we would like to express our wish to inscribe the “Traditional technique of making Airag in Khokhuur and its associated customs” to the UNESCO Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity. It would be always grateful to cooperate with you in the future on this matter.

Local Governor: B.Lkhagvamandal

/Stamp and signature/

ДУНДГОВЬ АЙМАГ
ЭРДЭНЭДАЛАЙ СУМЫН
ЗАСАГ ДАРГА

48150 Эрдэнэдалай сум, Дундговь аймаг

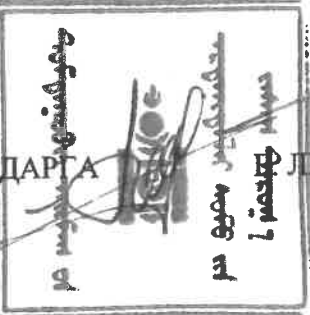
2015-03-09 № 57

танай _____-ны № _____-т

БСШУЯ-НЫ ХАРЪЯА СОЁЛЫН
ӨВИЙН ТӨВД

Тус сум нь нийт 5643 хүн амтай, 735,1 га газар нутаг дэвсгэртэй, 1650 өрхтэй үүнээс малчин өрх 1050, дээрх өрхүүд нь нүүдэлчдийн өв соёлыг уламжлан хадгалж ирсэн ба улс, аймагтаа адуу, айргаараа алдартай.

Иймд айраг эсгэх технологийг Юнескогийн соёлын өвд бүртгүүлэх саналтай байгаа тул та бүхнийг хамтран ажиллана гэдэгт итгэлтэй байна.

ЗАСАГ ДАРГА ЛХАГВАМАНДАЛ

0750530

Consent Letter

SAMPIL Gombodorj,
herder of the 4th brigade,
Erdenedalai *soum*, Dundgobi province.

September 3rd, 2015

To: The Center for the Cultural Heritage
Under the Ministry of the Education,
Culture and Science

My name is Sampil Gombodorj, I am a herder in the 4th brigade of the Erdenedalai *soum*, Dundgobi province. I live with 3 members of my family. I was herding since I was 16 years old, and until now live as a herder, keeping alive the nomadic cultural heritage transmitted to us from our ancestors.

Our family made airag since long ago, we even have “Best made airag” prize from the local provincial food and beverage trade fair. Erdenedalai *soum* is one of biggest livestock farming *soums* famous for its airag making technology, and airag taste. Therefore, our *soum* would like to express a wish to inscribe the airag making technology to the UNESCO’s Intangible Cultural Heritage List.

SAMPIL Gombodorj

Д. С. Ш. У. 2-но сарын бэлэн
өвийн төвд орноор гарсан нь:

Дундговь аймгийн Эрдэнэдалай сумын Нр балийн
мангын Төлбөргөн овогтой Сайнпил миний тус
ам бун 4-рэн амьдрал. 16 наснаасаа эхлэн
мал малчин, овог дотоос захишилт үрэн
хурдтайн ийн захишилтэд гэдгийн захишилт
мал ам илүүн эрлэн ам торж байла.

Манайн айрал үргэлжэлэн нэгэн аймал ерэн нутгийн
үзэгдэлт судалаланд ерэнхөн "шилдэг айраг"-аар
малар байсан. Эрдэнэдалай цэн нь айрал нэгэн
төлөөлөгч, айралт амьдрал гэдэг адртай
мал ам илүүн төлөөлөгч цэн бунт. Нийгм манай
цэнэн айрал нэгэн төлөөлөгчийн Юнесковийн сайн
өдү бүртгүүлэн ажилтай байсан тус нийгмээрэн
итгэ гур.

Эрдэнэдалай гарсан:

Дундговь аймгийн Эрдэнэдалай сумын

Нр балийн мангын Төлбөргөн овогтой
Сайнпил.

2015 оны 03 сарын 09-ны өдөр.

Consent Letter

JALBUU P.,
herder of the 3rd brigade,
Adaatsag *soum*, Dundgobi province.
2015.03.10

To: The Center for the Cultural Heritage
Under the Ministry of the Education,
Culture and Science

My name is Jalbuu P., I am a herder in the 3rd brigade of the Adaatsag *soum*, Dundgobi province. I would like to express a wish to inscribe the airag making technology to the UNESCO's Intangible Cultural Heritage List.

JALBUU P.,

БСШУД-нон Соёлын өргөн мөнгө
өргөөг гаргах нь:

2015.03.10.

Аунгоров аймгийн Агаарын судалгаа ба байгалийн
малчин П. Малбуу мөнхийн Гне
"Аунгоров аймгийн ашиглагачаар,
ЮНЕСКО-гийн бүртгэлд бүртгүүлэхэд зориулсан
мэдээг арга ашиглагачаар харилцан
хэлтэж болно."

Өргөөг гаргасан Аунгоров аймгийн
Агаарын судалгаа
3-р байгалийн малчин
Малбуу П. Малбуу.

Consent Letter

ODONPUREV Jasrai
herder of the Alag-Undur brigade,
Deren *soum*, Dundgobi province.
Phone number: 98702926
2015.03.11

To: The Center for the Cultural Heritage
Under the Ministry of the Education,
Culture and Science

I the herder of the Alag-Undur brigade, Deren *soum*, Dundgobi province, Odonpurev Jasrai was born in 1960, living with my wife and child. I became a herder since I was 16 years old, with help of my uncle Avarzed P.

Since 1980 I started herding horses at the Friendship union of the same *soum*. While serving the government I was fulfilling 100% the airag making norms and became famous among the local communities with the airag making quality and taste. For last 20 years, I have been participating in the airag making competitions on the provincial and national levels, and have received several highest prizes. Therefore, I would like to express a wish to inscribe one of the elements of the intangible cultural heritages transmitted to us from our ancestors, the airag making technology to the UNESCO's Intangible Cultural Heritage List.

ODONPUREV Jasrai

Б.С.М. Ч. Замныг сөйлсөн

өвийн төвд ороодой гаргах нь:

УТХ-98702926

Дундговь аймгийн Дэрэн сумын Алаг Онцор
басгийн малчин Мэсрай овогтой Одоолууров
шувуу бие 1960 онд төрсөн, анх буй Зүүн
тэнгэр, нүүдлийн хамт амьдардаг. Би 16 настай
хэвдээ гэрлэвдүүрч ах П. Аваржууныг дагал-
дуурч болох гарнагаа эхлэвч мөн.

1980 оноос тус сумын Найрамдал нэгдэл
адуурч суурь авч малчин өвчлөх нь охор
бүрэн оруулж түүн хамарч нь засгийн төлөө
өгсөн айрагны хорьго. 1980-с дээш хувьд
дүүрэнг өмчлөх айрагны хамт галарга
дээр зэргээр илгэж, нөхөр нутгийнхаа арг
иртэйг тайлалд нийлсэн бүтээгдэхүүн
үйлсвэрт ирлээ. Сүүлийн 20-аад жил аймгай,
үдсөн галаргай айрагны урагдан тэмцээндүү
төгсөөр оролцож тэрүүр байр, шалгалт байр
шалгарч байсан. Иймч бидний өвөг дүүрснээс
үдсөн хамт өвг сөйл. айраг илгэж, боловруулах
илгэж өвг дүүрснээс дүүрэнг үдсөн хамт сөйлсөн өвг
бүтээгдэхүүн гэр бүлсн хамт оролцох хүсэлт байсан
картгаар үдсөн хүрээг авахыг хүсэв ороодой гаргах

Ороодой гаргах

Мэсрай овогтой Одоолууров эхтэр хураагч хамт

2015.03.11

Unofficial translation

Governor of Mogod soum

Bulgan province

212309 Erkht, Mogod soum

Tel: (+976-01-342) , 50010774

Date: 9th March, 2015

No. 1/67

About Nomination of the ICH element into the UNESCO's Representative List of Intangible Cultural Heritage of Humanity.

The main industry in our soum is livestock industry, because of natural environment of the local area. The soum's herders have rich experience of herding horses, there are 28,800 head of horses.

Our herders inherited the ancient tradition of livestock and airag making techniques.

In 1983, 1984, 1985 we won the Golden medal by our Airag making techniques. Also successfully attended a various exhibitions, for example "Healthy Food 2006 and 2007" organized by Ministry of Agriculture, and 2007 Airag from our soum was awarded as "Best Local Brand", and "Best product of Khangai Region".

We are truly encourage and fully committed for implementing the further activities for reviving, preserving, safeguarding and transmitting this inherited tradition and technique of the Airag - Making in Khokhuur and its Associated Customs.

The local authority would be held responsible for legal, organizational assistances and financial backing to hold the Mogod soum for preserving the ICH element.

B.Davaa

Governor

/stamp and signature/

**БУЛГАН АЙМАГ
МОГОД СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА**

212309 Эрхт, Могод сум, Утас: (01-342) 50010774

2015.09.09 № 1/67
танай _____-ны № _____-т

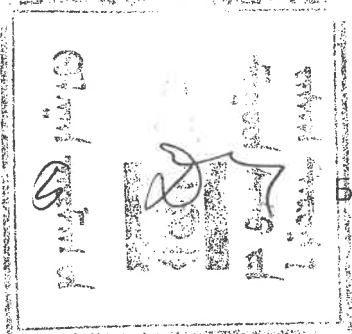
Г Юнескогийн соёлын өвд
бүртгүүлэх хүсэлт

Тус сум нь Байгаль, цаг уурын эрс тэс уур амьсгалтай, ой хээрийн бүсэд багтдаг газар нутагтай. Манай нутгийн иргэдийн голлох хөдөлмөр нь МАА-н үйлдвэрлэл байдаг. Үүний дотроос 28800 толгой адууг өсгөн үржүүлж байгаа юм. Адууг уналга, эдэлгээ, уяж сойхоос гадна айраг үйлдвэрлэхэд голлон ашигладаг өвөг дээдсийн уламжлалт арга технологийг үргэлжлүүлэн эзэмшиж яваа ард түмэн. Айраг үйлдвэрлэлээр 1983, 1984, 1985 онуудад Улсын чанарын алтан медаль, ХАА-н Яамнаас зохион байгуулсан Намрын ногоон өдрүүд нэгдсэн арга хэмжээний хүрээнд “Эрүүл хүнс-2006” үзэсгэлэн худалдаанд амжилттай оролцож, “Орон нутгийн шилдэг бренд бүтээгдэхүүн” өргөмжлөл, мөнгөн шагнал, Эрүүл хүнс-2007 үзэсгэлэнгээс “Орон нутгийн шилдэг бренд бүтээгдэхүүн” цом өргөмжлөл мөнгөн шагнал, “Хангайн бүсийн шилдэг бренд-2007” цом, өргөмжлөл, мөнгөн шагнал, Булган Анар ХХК нь “Могодын айраг-2007” Улсын тохирлын тэмдэгтэй бүтээгдэхүүн гэрчилгээ авсан.

Намрын ногоон өдрүүд-2008 нэгдсэн арга хэмжээнээс “Шилдэг оролцогч байгууллага” цом, өргөмжлөл, Намрын ногоон өдрүүд 2009 нэгдсэн арга хэмжээнээс “Үнэмлэхүй шилдэг бүтээгдэхүүн 3 жилийн хугацаатай батламж, 2013 онд Хангайн бүсийн цагаан идээний үзэсгэлэн худалдаанаас “Хангайн бүсийн шилдэг бүтээгдэхүүн” өргөмжлөл хүртсэн.

Иймд тус сумын цагаан идээний гол бүтээгдэхүүн айргийг Олон Улсын Юнескогийн Соёлын өвийн шилдэг бүтээгдэхүүний бүртгэлд оруулж өгнө үү.
Хувийг аймгийн Засаг даргад.

ДАРГА

ДАВАА

My/doc-blank-2015

Unofficial translation

CONSENT LETTER

I am Shagdar Ganaa a herder from III bag, Mogod soum, Bulgan province. Since 1990, myself making airag and distributing it to another area.

Our local airag is really famous among nationwide. Its because the soum's herders have rich experience and inherited knowledge of herding horses. Furthermore, due to climate and natural environmental of the local area.

I am very pleased and support to inscribe the "Traditional Technique of Airag - Making in Khokhuur and its Associated Customs" into the UNESCO's Representative List of Intangible Cultural Heritage of Humanity.

With this consent letter I fully support all activity for safeguarding and transmitting this element.

Written by

Herder Shagdar GANAA

III bag, Mogod soum,

Bulgan province

6th February, 2015

Мого сүмнэ Ваяг дэргээр уламт паш нар
Соёлон өмнө тэвэг оусым гаргах:

Энэ сүмнэ Вр баян харьтан малчин
Мого ар өвчнэй Таван нэ мал хувьд мөхөм
Уел агуур асгах, уламга эдгээ, ула
соёлот тааруулт, ашиг шимийг хүртэм лав
малчин оур. Мого сүмнэ айраг нэ үмэгдэ
нэр хүртэмтэй шимдот бүтэцтэйхүүр байгуулм
гол үүр нэ байган цаг үүр, үс ургамал
байр бүрэн ойлголттой хөлөөлтэй.
Мого хүтэмнхээ айрагт байр ёслолсон
арга амьтаний тэрүүр үгээ болго ашиг лав
уламт паштай арга түүх.

Миний бие нэ 1990 олоо хой айрмийг үндэврэн
Вад Вонд берүүрэн олоо хүртэм болот
ора үрнэй ерлөгт бүрдүүрт байгаа бүтэцтэйх
үүрнэй нэр ашиг үт үүдэг үт.

Минд айрал үдэг олоо сурт паштай,
үвсгөлэн олоо асгах ерлөг олоо хувьд
эс агуу хүрмийг олоо үмсөн шимдот
бүтэцтэйхүүр бүтэцтэй бүтэцтэйхүүр
хүрмийг байл.

Мон түүхтэй айраг үндэврэн үүдэг
холоо байгуулахот гомчим лав
малчин оур.

Оусым гаргал Мого сүмнэ
Вр баян малчин Мого ар
өвчнэй Таван.

2015. 2. 6.

CONSENT LETTER

Myself herding, training the horses and making airag since 1970. During this period I won a various local and national prizes. Moreover, I inherited knowledge of making airag, gained a rich experience.

Our soum's airag a very famous among Mongolian people as "Mogod's airag", besides we also have a famous sort called "Baavai airag", which made by special traditional techniques. Airag is daily beverage of Mongolians, it's healthy and organic drink.

I am truly support to inscribe the "Traditional Technique of Airag - Making in Khokhuur and its Associated Customs" into the UNESCO's Representative List of Intangible Cultural Heritage of Humanity.

Written by

Herder Damdinsuren TANGAD

IV bag, Mogod soum,

Bulgan province

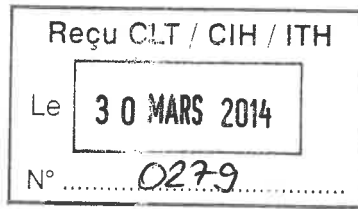
5th February, 2015

Могод сүмийн засаг даргаар уласт нуган

Бэйны өвсний төвд нуслит гарсан нь:

Мөнхшү Бие 1970 оны тус өөрийн нэг жийн
хайр сар " могод сүмийн "Да. нэгдэл болон нуганараа
оноос нуртны адуу мийлт, мөрө цэцэг адуу
унгалла нугантунд амьтат ирэн хайр туркийн
нур. Шийд айраг үйлдвэрлэл нь олон жил дараа
нүүс, цус нийлмийн төлөвлөгөөг амжилттай
бийлүүлж, зах зээлийн нийлмийн харилцаанд
ерсөөс нийл айрагны нугандан берүүлж,
орж өөрийн өрлөгөө нийлүүлж амжилт
андарг байла. Тэр нугананд айраг цагаан
идтэр цус айрагт даргадсан урагдан тийт
нугантунд нуганданг амжилттай өрлөгөө "Могодын
айрагны" Шийдэн бүтээгдэхүүн, болоход нуган
нүүс өрлөгөө эвсэл мийн нуган гол. Айраг
нь нүүсний бүтээгдэхүүнэд ладна нүүс могод
амжилттай өрлөг тийн ал нуганданг үндэс
нам. Манай нугангийн айрагны "Фалван" нүүс
тосон төрлөг, лог олноо адууны сан бүтээгдэхүүн
юула. Шийд Могодын айраг олон улсын Юнеско-ий
бүтээгдэхүүн бүтээгдэхүүн нуслитай байна
Могод сүмийн 4х багийн мийн
Бандан нуртгийн Мансаг ала

2015.03.05

Unofficial translation

UVURKHANGAI PROVINCE

BUR SOUM'S CENTER OF CULTURE

Address: 62025 Ongon, Burd soum, Uvurkhangai province

Date: 10th March. 2015

No.02

To: Center of Cultural Heritage

About a proclaiming an initiation

Since ancient time the herders in Burd soum, Uvurkhangai province raising the horses and making airag by the own special traditional technique. Mare's airag has a unique dietetic value. It is nutritious and easily digestible and aromatic white drink. Airag contains different proteins, fat, minerals, A, C and some B vitamins and a sufficient amount of amino acids essential for human body. Airag gives strength and cheerfulness, and helps to improve the living body metabolisms. Foaming tasty airag is an important part of daily diet of Mongolians. Therefore, people from our soum making and consuming whole year.

Burd soum's airag is famous in the our province, as well as nationwide. It's a tradition for each family of our soum milking mares, making the own airag and ply the visitors during summer and autumn.

The khokhuur is cowhide vessel, which is widely used for fermenting mare's milk and making and storing airag. And our herders have own technique and skills of making khokhuur, which they inherited by their parents.

Last 3 years our soum is leading by number of horses, therefore we encouraging to safeguard and transmit every culture related to the horse to young generation. During the summer time we organizing a various number of competitions and festive related to the horse, such training of horse, degustation of airag, the best equipments of airag and airag drinking competitions.

Our airag was awarded 3 times as the best airag of the Western Region. Also, in 2008 and 2010 won 1st place and was named the Best Product of the year at the National Expo.

Making airag in khokhuur is an invaluable element of Mongolian culture therefore we officially express our consent and request to inscribe this element into the UNESCO's Representative List of Intangible Cultural Heritage of Humanity.

Written by Ts.Dorjsuren

Director, Center of Culture

Burd soum, Uvurkhangai province

/stamp and signature/

ӨВӨРХАНГАЙ АЙМАГ
БҮРД СУМЫН СОЁЛЫН ТӨВ

62025 Онгон, Бүрд сум, Өвөрхангай аймаг

БСШУ-ны яамны
Соёлын өвийн төвд

2015.03.10. № 02.

танай _____ -ны № _____

Санал хүргүүлэх тухай

Reçu CLT / CIN / ITH
Le 30 MARS 2014
N° 0279

Өвөрхангай аймгийн Бүрд сум нь эрт дээр хэдэн зууны үеэс адуугаа өсгөн үржүүлэж ирсэн ба гүүний сүүгээр айраг исгэж жилийн 4 улиралд хүнсний ундаа болгон хэрэглэж ирсэн уламжлалт өөрсдийн технологтой, айраг нь хүнсний хэрэгцээгээ хангах төдийгүй хүний биед сайнаар нөлөөлж эрүүл мэндэд олон чухал эмчилгээ болох эерэг талтай байдаг билээ.

Манай сум аймагтаа болон улсын хэмжээнд гүүний айргаараа алдартай нутгийн айл өрх бүр гүүгээ барьж зун намрын зургаан сард гийчин зочдоо дайлж ирсэн түүхэн уламжлалтай билээ. Айргийг исгэх хадгалах хамгийн тохиромжтой сав бол үхрийн ширийг боловсруулан хийсэн хөхүүр байдаг болхоор манай малчин өрхүүд сүүлийн жилүүдэд хөхүүрэнд айргаа исгэн өөрсдийн хэрэгцээг хангаж илүү үйлдвэрлэсэн айргаа зах зээлд борлуулан ашиглаж байна.

Манай сум сүүлийн 3 жилд адууны тоогоор тэргүүлэн зуны сардаа аймгийн хэмжээнд адууны баярыг зохион байгуулж уурагч бугуйлч, айраг уух тэмцээн, сайхан айраг, хувин сав, жороо морь, хос морьтон, суран эдлэл хийх гэх зэрэг адуучин иргэд залуучуудын урам зоргийг хөгжүүлсэн олон талт арга хэмжээг зохион байгуулж уламжлал болоод байна.

Манай сумын айраг баруун бүсийн шилдэг бүтээгдэхүүний уралдаанд 3 удаа тэргүүн байр мөн улсын үзэсгэлэн худалдаан 2008 онд тэргүүн байр 2010 онд тэргүүн байранд орж шилдэг бүтээгдэхүүнээр шалгарч байсан нутгийн бренд хүнсний бүтээгдэхүүн юм.

Энэ сайхан хүнсний ундаа бүтээгдэхүүн нь монголоос өөр улс оронд гарч байгаагүй өвөг дээдэс нүүдэлчин малчин ардын хүнсний давтагдашгүй ундаа учир дэлхийн соёлын өвд бүртгүүлэх нутгийн иргэдийн санаачлагын үүднээс та бүхэнд энэхүү саналыг хүргүүлж байна.

Хүсэлт уламжилсан
Өвөрхангай аймгийн Бүрд сумын
Соёлын төвийн эрхлэгч

Ц.Доржсүрэн.

CONSENT LETTER

I am Ts.Sedbazar, an old herder from IV bag. It is my pleasure to express, on behalf of our IV bag, Burd soum our full commitment and appropriating initiative of herdsmen to the process of inscribing the intangible cultural heritage element “Traditional Technique of Airag - Making in Khokhuur and its Associated Customs” to the UNESCO’s Representative List of Intangible Cultural Heritage of Humanity.

Since my childhood I was told about worth of airag. Airag gives strength and cheerfulness, and helps to improve the living body metabolisms. As a bearer of this element I giving my all effort to transmit my knowledge and skills of making airag and khokhuur to my children and young generation.

Written by

Ts.Sedbazar , elder herder

IV bag, Burd soum, Uvurkhangai province

10th November, 2014

Unofficial translation

CONSENT LETTER

I am pleased and fully support to inscribe the “Traditional Technique of Airag - Making in Khokhuur and its Associated Customs” to the UNESCO’s Representative List of Intangible Cultural Heritage of Humanity. And truly encourage and committed for implementing the further activities for reviving, preserving, safeguarding and transmitting this inherited tradition of the Airag - Making.

Since 1965, our family making and consuming their own airag, besides distributing it. Our airag was nominated and awarded as one of the good tasted beverages in Uvurkhangai province, as well as nationwide.

Written by

Sh.Khorolsuren

IV bag, Burd soum

Uvurkhangai province

1st March, 2015

Улаанбаатар хот Соёлын
овийн товч хурал гаргав;

Овог гэгдэхээр уламжилт
ирэн айраг нь монголчууд бусийг
хэрэглэх дуртай үгээ юм. Манайх
1965 оноос эхлэн буюу хуртал
доройд ийн уламжлалт аргач
айрагаар ирэн доройд ийн болон
ирдүгийн хэрэгээр хялган байна.
Манай айраг нь аймал бүсийн
шинэ бүтээгдэхүүнээр үгээ дараа
шалгарч байсан юм.

Ийнхүү энэ уламжлалт үгдээр
далхийн Соёлын товч бүтээгдэхүүн амьсг
гэмтүүлж холбогдох газарт уламжилт
орно үү.

Хуралт гаргалаа;
Овоглогч аймгийн бүр
улын 4р байртай ирэн
М. Хорол ирэн

2015.03.01

Unofficial translation

CONSENT LETTER

I am an old and indigenous herder of Uvurkhangai province named Lkhamjav BAVUU.

Mare's airag is the fermented beverage from mare's milk. Airag, for Mongolians, beverage like a wine for the viticulturist as a great care and pride. It has scientifically been proven to be of therapeutic benefit. Studies reveal mare's airag is very effective for curing various diseases.

As the heritage bearers, I fully support to inscribe the "Traditional Technique of Airag - Making in Khokhuur and its Associated Customs", which is the ancient culture of Mongolian people into the UNESCO's Representative List of Intangible Cultural Heritage of Humanity.

Written by

L.Bavuu

Burd soum, Uvurkhangai province

10th March, 2015

Өвөрхангай аймгийн боловсрол
соёлын газарт хүсэлт өргөх нь.

Миний бие өвөрхангай аймгийн бүрэлдэхүүн
уугуул өндөр настан ламсаннавын бэвүү
гэдэг хүн байна. Айраг бол манай аргын
уламжлалт өрсөөр. үйлдвэрлэдэг монголчуудын
хэрэглэх дуртай хүнсний ундаа юм. Хүний бие
Махболд хэрэгцээт амин дэмнэ болон витамин,
уурал агуулаг, эмчилгээ, сувилганы, гол
бүтээгдэхүүн. Үүнээс гадна монголчуудын хүнсний
гол нэрийн бүтээгдэхүүн юм. Үеийн үед хөөл
хүнс, найр хоонолын гол ундаа болж ирсэн юм.
Айрагаа илгэх өрсө, болон өвөрмөц эмчилгээ судилгааны
өрсө. гэдэг олон зүйлийг дурдах байна.
Айрагаа дэлхийн соёлын өв-д бүртгүүлэх ахныг
эхэлүүлэх нь. Зүйтэй гэнэ үзэнэ. байна. манай энэ
хүсэлтийг дараа шатны байгууллагад дамжуулана уу.

хүсэлт өргөсөн: Л. Бавуу.

Өв бүрэлдэхүүн өндөр настан.

Л. Бавуу.

2015. 03. 10

Unofficial translation

Governor of Bayan-Undur soum

Uvurkhangai province

Address: 62017 Bumbat, Bayan-Undur soum

Uvurkhangai province

Date: 10th March, 2015

No. 1/20

To: Center of Cultural Heritage

Bayan-Undur soum has over 13.000.000 head of horses. Annual account of the majority products is the production of Airag. Airag is our named brand product, therefore we are distributing it to Uvurkhangai and Ulaanbaatar city.

I'm pleased to inform you that the bearer of Bayan-Undur soum support to inscribe the "Traditional Technique of Airag - Making in Khokhuur and its Associated Customs", which is the ancient culture of Mongolian people into the UNESCO's Representative List of Intangible Cultural Heritage of Humanity.

Governor

S.Khishigdorj

/stamp and signature/

5page photo

**ӨВӨРХАНГАЙ АЙМАГ
БАЯН-ӨНДӨР СУМЫН
ЗАСАГ ДАРГА**

62017 Бумбат, Баян-Өндөр сум, Өвөрхангай аймаг

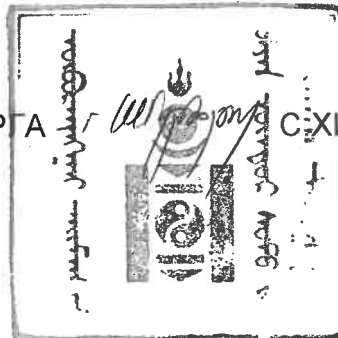
2015.08.10 № 1/20

танай _____-ны № _____-Т

**БОЛОВСРОЛ СОЁЛ ШИНЖЛЭХ УХААНЫ
ЯАМНЫ СОЁЛЫН ӨВИЙН ТӨВД**

Манай сум нь 13 мянган адуутай. Жилд үйлдвэрлэдэг бүтээгдэхүүний ихэнх хувийг айраг эзэлдэг. Сумын гол бренд бүтээгдэхүүн айраг учраас Улаанбаатар хот болон аймгийн төвийн иргэдийн хэрэгцээнд байнга нийлүүлдэг. Иймд Баян-өндөр сумын айраг бренд бүтээгдэхүүнийг "Юнеско" соёлын биет бус өвд бүртгүүлж өгнө үү.

ЗАСАГ ДАРГА

С.ХИШИГДОРЖ

Unofficial translation

CONSENT LETTER

I am Dolgorsuren BYAMBAJAV, 53 years old, was born in 1962, herder from I bag, Bayan-Undur soum, Uvurkhangai province.

Since 1991 till nowadays I living by using the products from my livestock. I own 30 mares, which gives me annually 3-5 tons mare's milk. By making airag and distributing it to the local and national market annually I gain incomes around 5.000.000.000-10.000.000 tugrig. I repeatedly and successfully attend the local and national Airag Expo.

Personally, I fully support to inscribe and transmit the "Traditional Technique of Airag - Making in Khokhuur and its Associated Customs" into the UNESCO's Representative List of Intangible Cultural Heritage of Humanity.

Written by

Herder D.Byambajav

I bag, Bayan-Undur soum

Uvurkhangai province

Tel: +976-89556094

10th March, 2015

6page photo

БСШ-и нь соёлын өвийн
төвд өргөдөл гаргасн нь

Өвөрхангай аймгад Баян-Өндөр сумын
1-р багийн урлаг болговрууд
эвсгийн Бямбажав тухай дие 1968
онд төрсөн 53-н настай
1991 онд өөрийн өдөө ахуйн
дундт мал сүрьеэ маллам тухай
ахуйн шимтэр амьдрал ахуйгаа
өдөө зэрэгтэй агуу яваа билээ
Зөв Зөвхөн ороо дундаа энэ үеэ
хүлээн өөрийн 15-20 хүнтэй
хүлээн дундаар 3-5тэй айраг
хүлээн болговрууд Өвөрхангай
аймаг урлаг, хөгжмөрүг, Баян-Өндөр
сумын зонд олодоо чимэгтэй
сайхан айраг хийгүүлэн 5.000.000-10.000.000
төрөлхийн орлоготой байгалийн зөрлөгтэй
Аймаг сумдаа Зөвхөн байгуулдаг
үзэгдэлт агуулагдах түүнтэй
амьтантай орлоготой айрагаа олох
түүнтэйг хийгүүлэн ахуйн агуулагуу
дундаар болон гарсан билээ
Хийг, Фрэнг дундаар айрагууд
"Юнеско" соёлын дие дус өвд
дундаар өгнө үү

Өргөдөл дургат

Эв, Баян-Өндөр сум 1-р багийн
малч Д. Бямбажав

Утас 89556094

Unofficial translation

CONSENT LETTER

I am Dashzeveg GUNDEGMAA was born in 1957. Since 1973 I'm pasturing and since 1992 making airag, leather bags for airag.

Annually I get 6-8 tons of airag and distributing my in khokhuur made airag to the capital city. . I repeatedly and successfully attend the local and national Airag Expo, and won 1st prizes.

I fully support to inscribe this heritage into the UNESCO's Representative List of Intangible Cultural Heritage of Humanity and I will help my best to transmit this heritage to the next generations.

Furthermore, I feel free to help for his nomination as I can.

Written by:

Herder D.Gundegmaa

II bag, Bayan-Undur soum

Uvurkhangai province

Tel: 88839621

БСМУД - нь соёлын өвийн
төвөг өргөдөл гаргах нь.

Өв. Фам. Ондор сүмийн Д.р. Галшиг
иргэн малчин Давьдэвч өвөгдөх
Тундгалаа ба 1957 онд Уврсал
1973 оноос эхлэн одоог хүртэл
ман малчин байна
1992 оноос эхлэн айраг чигдвэрт
дог дог маань арба ширээр асхчур,
борви ахтай Ширт асхчуртай айраар
Улаанбаатар ахтай иргэдэг чигдвэрт
байна тундгалаа ба 6-8-тэй айраг
чигдвэртэй нийслэл хоёрд 1-2 гэр
барьт үнэ амилсгаа дэвчлэ
амил аявсгаа гэдэгчлэх нь бардвэрт
аймаг тэднй галартай үзвэл
хөгдөгдөл болон дусга арла хамт олог
агвхгүй оролцот сэм орон нутгийнхаа
парийг ратуе талдвэрт байна
гарам дгаа дилтэ
Улаанбаатар сүмийн дргдг дүтгэгч
айраг нь 'Тонеско' соёлын дунд дус өвг
дүтгэгчтэй олоо үү!

Өргөдөл гаргасан Өв
Фам. Ондор II Галшиг малчин
Д. Тундгалаа
Утас 88839621

2015. 03. 10

Unofficial translation

Governor of Yusunzuil soum

Uvurkhangai province

Address: 62033 Munkhbulag, Yusunzuil soum

Uvurkhangai province

Tel: +976-70326508

Date: 10th March, 2015

No. 44

To: Center of Cultural Heritage

Submitting the consent

It is my pleasure to express, on behalf of our Yusunzuil soum our full commitment and appropriating initiative of herdsmen to the process of inscribing the intangible cultural heritage element “Traditional Technique of Airag - Making in Khokhuur and its Associated Customs” into the UNESCO’s Representative List of Intangible Cultural Heritage of Humanity.

J.Otgonbaatar

Vice – Governor of Yusunzuil soum

Uvurkhangai province

/stamp and signature/

8page photo

ӨВӨРХАНГАЙ АЙМАГ
ЕСӨНЗҮЙЛ СУМЫН
ЗАСАГ ДАРГА

62033 Мөнхбулаг, Есөнзүйл сум, Өвөрхангай аймаг,
Утас: 70-32-65-08

2015.03.10 № 44
танай _____-ны № _____-т

БОЛОВСРОЛ СОЁЛ ШИНЖЛЭХ УХААНЫГ
ЯАМНЫ СОЁЛЫН ӨВИЙН ТӨВД
ХҮСЭЛТ ГАРГАХ НЬ

ЮНЕСКО-оос гаргадаг биет бус хосгүй үнэт өвийн жагсаалтанд "Монгол айраг"-ны уламжлалт технологийг бүртгүүлэх саналыг Өвөрхангай аймгийн Есөнзүйл сумын ард иргэдийг төлөөлөн хүргүүлж байгааг хүлээн авна уу.

ОРЛОГЧ Ж.ОТГОНБААТАР

100 05

Unofficial translation

CONSENT LETTER

I am Tserendev GANTOGTOKH, a herder from III bag, Yusunzuil soum, Uvurkhangai, always concern to transmit the Traditional Technique of Airag - Making in Khokhuur, left by our ancestors to the next generations. Thus, I fully support to nominate this heritage into the UNESCO's Representative List of Intangible Cultural Heritage of Humanity and I will dedicate all my knowledge and experience to this mission.

Written by:

Ts.Gantogtokh

10th March, 2015

9page photo

Боловсролтай сайн чингэлт ухааны сайн
сайн овчин мэдэг ордод гаргах нь

Өвөрхангай аймгийн Эсөнхүүл сумын 3-р
бамийн иргэн Цэрэндорж бөгтэй Тэнгэстөх нь
овч дээд сургууль уламжлагдан ирсэн үндэн
технологичор айргаа исгэн сум, аймал, улсдаа
ураа дараа брэнд бүтээгдэхүүнээр шалгар
байсан тул Юнескогос гаргаар бэлт
бус нэгийг үнэт овчин малгайтанд
бүртгэн өгнө үү.

Ордод гаргасан
И. Тэнгэстөх

2015. 03. 10

CONSENT LETTER

I, named, Nyambuu NARANTSOGT, inherited airag making skills from parents. Since 1981, I herding my livestock and making airag in khokhuur.

I my airag and khokhuur won a various National prizes. The good airag does not loose the smell and taste during a week. As elders said instead of khokhuur the quality of airag depends on natural environment, such as pasture, herb and water.

As the intangible cultural heritage bearer, I fully support to inscribe the tradition of airag-making into the UNESCO's Representative List of Intangible Cultural Heritage of Humanity.

I am ready to participate in all activities for safeguarding and transmitting this inherited tradition.

Written by:

Herder Nyambuu NARANTSOGT

IV bag, Mogod soum,

Uvurkhangai province

9th March, 2015

Могоу сумин Засаг даргаар уламжлалын
Сөёлын өвийн төвд хуस्तг гаргах нь:

Тус сумын 4-р багийн малчин Намбуу овогд Наранцогт
буу овог овог хотын малгаа малаар амин амьдралынхаа
гаргаат эхэлсэн 1981 оноос арга малаар, морь улам,
агуур уламга эргэлтэнд аминлаар үрэн
уламга малаар. Малаар нутгийн айраг "Улам
шингэ" Рүтээгдэхүүнээр улам гууаа мал гарч
байсан. Айраг шингэ гол эргэсэн нь үүрийн
шингэ нийт мийн хөчүүр шингэ төмөрлөлт
хэрэглэж. Хөчүүрэг мийн айраг нарийн халдарт,
халдарт уламга. Сайн айраг 7 хөлөг мийн бүрэн
амьт цанаа алдарт юм. Малаар нутгийн
ус уламга айраг нь улам улам байртай.
Бүт бүрэн айраг, бүрэн малгүйн эрмэ хэрэг
амьт галдарт эргүүлж байсан. Айраг малаар
рууа сайнхон гуу шингэ байртай.

Улам Могоуын айрагт нийцжээ бүрэнхөн
хуस्तг байна.

Бүрэн айраг могоу сумын
4-р багийн малчин
Намбуу овогд Наранцогт.

2015. 03. 09

Museum of Arkhangai province

Address: 65130 Tsetserleg, Arkhangai province

Tel: +976-70332281

About a proclaiming an initiation

Through Ethnic section of our Museum we are always aim to promote traditional knowledge and technique such as airag making and educate the public.

Arkhangai province is one of the main Airag land in Mongolia. Our Khotont, Khashaat, Khairkhan, Ulziit and Ugiinuur soums are famous with their tasty airag. And people from these soums annually hold Airag related events, such as who's khokhuur is biggest, who's airag is more tasty, who can drink more airag and a finger guessing game with singing /Dembee/. The most popular event is "Airag festive" in Khotont soum, there comes airag-maker from all part of country.

The Museum of Arkhangai province truly encourage and fully committed for implementing the further activities for reviving, preserving, safeguarding and transmitting this inherited tradition of the Airag making tradition and techniques of concerned communities, families and individuals.

B.Tserennadmid

Director

/stamp and signature/

**АРХАНГАЙ АЙМГИЙН
МУЗЕЙ**

65130 Цэцэрлэг, Архангай аймаг
Утас: 7033-2281

СОЁЛЫН ӨВИЙН ТӨВД

2015.03.09 № 15.

танай _____-ны № _____-т

Санал хүргүүлэх тухай

Манай Музей нь угсаатны танхимаараа дамжуулан уламжлалт хөхүүрийн айраг бэлтгэх ардын арга ухааны талаар үзэгч олон нийтэд байнга сурталчилж байдаг билээ.

Архангай аймаг нь айрагны гол бүс нутгийн нэг бөгөөд эртнээс уламжлалт хөхүүрийн айраг исгэх ардын мэдлэг ухааныг эдүүгээ хүртэл хадгалсаар ирсэн. Хотонт, Хашаат, Хайрхан, Өлзийт, Өгийнуур сумдын айраг нь нутаг орон хийгээд улсын хэмжээнд гойд сайхан амтаараа алдартай бөгөөд эдгээр сумдын ард олон жил бүр Айрагны баяр, Айрагны цэнгээн, Адууны баяр зэрэг адууны соёлтой холбоотой наадам зохион байгуулан хамгийн том хөхүүртэй айл, хамгийн сайхан хөхүүрийн айрагтай айл, хамгийн их айраг уудаг хүн, дэмбээ, хуруудах зэргийг тодруулж айрагны соёлыг уламжлуулан дэлгэрүүлж байдаг билээ.

Тэдгээрээс Хотонт сумаас зохион байгуулдаг "Айрагны цэнгээн" гэх баяр хамгийн өргөн дэлгэр болдог.

ЮНЕСКО-гийн Хүн төрөлхтний соёлын биет бус өвийн төлөөллийн жагсаалтад Монголчуудын уламжлалт "хөхүүрийн айраг исгэх" арга ухааныг бүртгүүлэхийг манай байгууллага дэмжиж буйг уламжилж байна.

ЗАХИРАЛ

Б.ЦЭРЭННАДМИД

CONSET LETTER

I, named, Ts.Sodondorj, 63 years old and from Khotont soum, Arkhangai province. I living in Khotong soum whole my life.

By this consent letter, I would like to express my full commitment and support in all stages of the activities of the preparation of the Nomination File of the element “Traditional Technique of Airag – Making in Khokhuur and its Associated Customs” into the UNESCO’s Representative List of Intangible Cultural Heritage of Humanity.

Since ancient times, Mongolians have lived on the vast grassland steppe and they have created the nomadic culture based on the pastoral husbandry.

The traditional mare’s airag making has been evolved for thousands of years and passed down to us. Airag is one of the inseparable parts of the Mongolian culture, moreover it gives strength and cheerfulness, and helps to improve the living body metabolisms.

Furthermore, Airag-making associated with various of other ICH elements such as Mare milking ceremony, Custom of tethering the foals, Foal weanling ceremony, Foal branding ceremony and Dembee, a finger guessing game with singing and so on.

I think, it’s right time to inscribe Airag-making into the ICH Representative list of UNESCO.

Written by:

Ts.Sodnomdorj

L.Maruush

Undursant bag, Khotont soum,

Arkhangai province

CONSET LETTER

I am a herder from Burgaltai bag, Khotont soum, Arkhangai province. Since from my childhood I was herding cattle and inherited the traditional knowledge and skills related to the airag-making technique. My parents were Honorious airag-making bearers.

Mare's airag making tradition, technique and taste of airag depending on natural pasture and climate differences. Thanks to our pasture, inherited tradition and knowledge Khotont soum is famous for their airag-making.

There a number of customs associated with airag-making, such as how to pasture herds, to make the khokhuur and yeast, how many time times to churn and associated therewith social customs, celebrations and rituals.

I fully support to inscribe this heritage into the UNESCO's Representative List of Intangible Cultural Heritage of Humanity and I will help my best to transmit this heritage to the next generations.

Furthermore, I feel free to help for his nomination as I can.

Written by:

Herder P.Gendendamba,

Burgaltai bag, Khotont soum,

Arkhangai province

1st March, 2015

Аомонт сунон нутат гэвээр, өвс
уртамд бүтэн, баг үүрэн тийгэл нь:
аиртан сонгон найр улаа, аиртан гомор,
байгат амил галууд, аиртан? ланар
аохуури байгерт багдалан ойдот
өвс уртамалууд байгерт үе. Эхүүс сурт
ослон урт үүрээд тохиромжтой байгерт.

- Архангай Аомонт сун нь: Аиртаараа алдартай
Аиртаараа сонгон эр мангарн байгерт.
Хохурийн аират нь: ауний үе эр сонгогч
аиртан нь эрэн тэдгээ, амил галууд
оог байгерт үе. Хохурийн аират
Анхний өвд. тэнгек-д бүрт үүрэн
оохт аунь бун

орголон латсан Архангай
Аомонт сунон Аиртаараа
түүлэн үүрэн

А. Дундговь.

2018. 03. 01.

DESICION OF THE
LOCAL CITIZEN'S REPRESENTATIVE COUNCIL
SAIKHAN SOUM, BULGAN AIMAG

9th March, 2015

No. 27

About Nomination of the ICH element into the UNESCO's Representative List of Intangible Cultural Heritage of Humanity.

According to the Law on Protection of Cultural Heritage para 15.13., The Local Citizen's Council is decided to:

1. Support the preparation of nomination file for inscription of the intangible cultural heritage element "Traditional Technique of Airag - Making in Khokhuur and its Associated Customs" into the UNESCO's Representative List of Intangible Cultural Heritage of Humanity.
2. We are committed Mr.Mend-Amar.N, Governor, to take administrative measurement and provide all necessary documents, research and inventory for preparation of the nomination file.

A.Badamsuren

GENERAL COUNCILOR

БУЛГАН АЙМГИЙН САЙХАН СУМЫН
ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН
ТЭРГҮҮЛЭГЧДИЙН ТОГТООЛ

2015 оны 03 сарын 09 өдөр

Дугаар 27

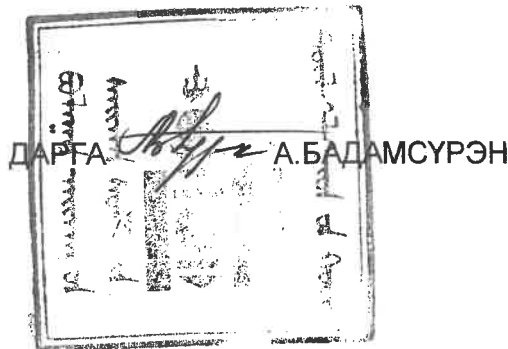
Их хүрэмт

Айргийг "Дэлхийн соёлын өв"-д бүртгүүлэх
саналыг дэмжих тухай

Соёлын өвийг хамгаалах тухай хуулийн 15.1.3-ийг үндэслэн **ТОГТООХ**
НЬ:

Нэг. Монгол түмний уламжлалт хүнсний бүтээгдэхүүн, эмчилгээ сувилгааны ундаа, адууг дагасан уламжлалт соёл болсон айргийг "Дэлхийн соёлын өв"-д бүртгүүлэх саналыг дэмжсүгэй.

Хоёр. Айргийг "Дэлхийн соёлын өв"-д бүртгүүлэхэд холбогдох баримт, судалгааг бүрдүүлж, удирдлага зохион байгуулалтын арга хэмжээ авч ажиллахыг сумын Засаг дарга /Н.Мэнд-Амар/-д даалгасугай.

Documents: togtool-2015

000045

CONSENT LETTER

Since my 16 years I'm herding horses. Our soum is famous for their horse culture and airag. This year our soum has raised the head of horses to ten thousand. My Manduul bag became first by number of horses.

Old people saying, that our soum inherited the airag-making tradition from Chingis Khaan's period. Therefore, I truly support to inscribe the "Traditional Technique of Airag – Making in Khokhuur and its Associated Customs" into the UNESCO's Representative List of Intangible Cultural Heritage of Humanity. And giving my free, prior consent by this letter.

Also I do all my best for safeguarding, reviving and transmitting this intangible cultural heritage element to young generation.

Written by:

Herder N.Purvee

/stamp/

Зөлөөрөө сөөг Мичинэ
Улаан Уолно Солон овчин
төвд:

Миний өмө 16 наснаас эхлэн малчин
болох адуу малчин ирсэн. Адууна төх,
аураана сөөгөөрөө манай нутаг асгартай
Энэ нил манай адуу 4 түрэн адууна
болсон. Чунтас манай Манууэй бай
адуу иршигтээ төгөөр хүмүүнд
торчурин байна. Манай байшин нутаг
Чинис хаана гаруулах ирт, хамал
сүү хайраар хамал байсан сүүр
байсан ит дээр цетээ ирт ирт.
Манай нутаг ирт цетээ эхлэн асгар
асгартай байсан уул дэлхийн солон
өвд бүрт ит өмө үү?

Миний гаргасан
Манууэй байшин ирт.

CONSENT LETTER

I practice airag-making tradition for a long time, since I was herding cattle from my childhood.

I am very pleased and support to inscribe the “Traditional Technique of Airag – Making in Khokhuur and its Associated Customs” into the UNESCO’s Representative List of Intangible Cultural Heritage of Humanity. With this consent letter I fully support all activity for safeguarding and transmitting this tradition.

Written by:

Herder B.Munkhbayar,

II bag, Saikhan soum, Bulgan province

/stamp/

Аймгийн Засаг Даргын тамгын
лозарт хүсэл гаргах

Миний бие өв уламсан айраг төрх,
айраг үрэгээрээ уламтай улаанд сурагдан
байна. Малай баминхал бэл айраг
гарсан соёлыг биегээр мөн эвэр гэн бэгдэж,
Уламдур, хуруу, гэмээрээрээ аугартай.
Ферийн Дэхийн соёлыг өвг өвг дургучуудыг бамийн
малын ирээдэйг малам хүсэл гаргах байна.
Малал түмний ундра бамал айрмийн
соёлыг өвг дургучуудыг өврийн зүүн түмэл
дунд нэг байх байна.

2-р байрны иргэн
Б. Мөнхбаяр

Unofficial translation

CONSENT LETTER

It is my pleasure to express my full commitment and support in all stages of the activities of the preparation of the Nomination File of the element “Traditional Technique of Airag – Making in Khokhuur and its Associated Customs” into the UNESCO’s Representative List of Intangible Cultural Heritage of Humanity.

Written by:

Elder herder Tuvaanjav SUURIN

V bag, Saikhan soum,

Bulgan province

/stamp/

Unofficial translation

CONSENT LETTER

Since 1985 till today almost 30 years I herding horses. Our Saikhan soum's airag is famous nationwide and won various National Prizes.

There a lot of tradition and customs associated with airag, such as Mare milking ceremony, Custom of tethering the foals, Foal weanling ceremony, Foal branding ceremony and Dembee, a finger guessing game with singing and so on. There is traditionally held feast for first airag drinking on the tiger day within three days after tethering foals and colts. Mongolians rejoice with a feast on the dog day in autumn when they release foals and colts from their tethers.

Therefore, I are pleased and fully support to inscribe the "Traditional Technique of Airag – Making in Khokhuur and its Associated Customs" into the UNESCO's Representative List of Intangible Cultural Heritage of Humanity. And truly encourage and committed for implementing the further activities for reviving, preserving, safeguarding and transmitting this inherited tradition.

Written by:

Herder Jambaa BAASANSUREN

IV bag, Saikhan soum,

Bulgan province

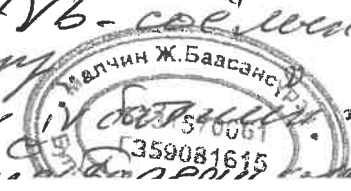
/stamp/

ЗСШУХ-ны соёлын өвийн
шовд хүрэмийг гаргах нь!

Миний бие 1985 оноос хэлэн одоог
хүрмийн 30 гаруй жилийн агуу малтай
байна. Малтай Сайхан сум аймгаар
сүмийн Гисвин үзвэлэн хуудалдаагаар
байхга оросоорой ийэрхүүр дээрх
шагнал хүрмийн байгаа

Сайхан нийгмийн брэнг хүрмийн хуудал
бассон айраг нь тагар зүйн байдал
ургамаагаар бүрэн уламжлалтай ийхжөөг
зэрэгт шалыг гээгдэг гэм боддог
Малтай сумгаар айраг дараагаар сөөк
соёл байдал/ах хүрэм/ гэм эрхмийн
судлаагаар үздэг Жинээ нь!

Умага шалталах зам үйл, Ухле гаргах
зам үйл, хуруу даандэмийн наадам
Найрамт дунд сарын бар одор үрүгэн
таввийн ёслох зам үйл, найр наадам
ловон (амалт) ~~зэрэг~~ ирэн зогсоот
шалах (ийгэйлэн дайлах ийгэйл
саандаг агуулаах / зэрэгт оёр хамааг
байхгүй даам дэвтээгдэнгүй их
соёл гэгц хүр Сайхан сумгаар л
хадралагдан үрүгэн байгаа биеэ
ийнэг. Дэлхийн НҮБ-соёл шовд
бүрийгүрүн огноо үрүгэн
хүрэмийг гаргаагаар

Consent Letter

Implementing Agency of Culture and Arts,
under the Mayor of the Ulaanbaatar city,
8th khoroo, Small Ring Road, Amar's Street,
Central Palace of Culture, 14200,
Ulaanbaatar,
Tel: 976-11-324537
2018.09.26

To: The National Center for Cultural Heritage
Under the Ministry of the Education,
Culture, Science and Sports of Mongolia

The Implementing Agency of Culture and Arts under the Mayor of the Ulaanbaatar city is charging of the registration and inventorying of the Intangible cultural heritage elements and its practitioners in 9 districts of Ulaanbaatar city.

Therefore, on behalf of the ICH practitioners in 9 districts of Ulaanbaatar city, we would like to express our wish to inscribe the "Traditional technique of making Airag in Khokhuur and its associated customs" to the UNESCO Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity.

DIRECTOR

J.DAMDINTSEREN

**НИЙСЛЭЛИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ХЭРЭГЖҮҮЛЭГЧ АГЕНТЛАГ
СОЁЛ, УРЛАГИЙН ГАЗАР**

14200 Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг,
8 дугаар хороо, Бага тойруу-1, Амарын гудамж 2,
Соёлын төв өргөө

Утас: 32-15-29 Факс: (976-11) 32-45-37

<http://www.nsaug.ub.gov.mn>

E-mail: info@nsaug.ub.gov.mn

2018.09.26 № 02/534

танил _____ -ны № _____ -т

**БОЛОВСРОЛ, СОЁЛ, ШИНЖЛЭХ
УХААН СПОРТЫН ЯАМНЫ ХАРЬЯА СОЁЛЫН
ӨВИЙН ҮНДЭСНИЙ ТӨВД**

Нийслэлийн Соёл, урлагийн газар нь Улаанбаатар хотын 9 дүүргийн хэмжээнд байгаа Соёлын биет бус өвийн төрөл зүйл, түүний өвлөн уламжлагчдын бүртгэл мэдээллийг хариуцан ажилладаг.

Тиймээс Улаанбаатар хотын нийт 9 дүүргийн өвлөн уламжлагчдын нэрийн өмнөөс "Хөхүүрийн айраг исгэх уламжлал, холбогдох зан үйл"-ийг ЮНЕСКО-гийн Хүн Төрөлхтний Соёлын Биет Бус Өвийн Төлөөллийн Жагсаалтад бүртгүүлэх хүсэлтийг энэхүү захидлаар та бүхэнд уламжилж байна.

ДАРГА Ж.ДАМДИНЦЭРЭН

115050000671

Consent Letter

The “Land of Airag” NGO,
Bayangol district, Ulaanbaatar,
Phone: 976-99143334
2018.09.26

To: The National Center for Cultural Heritage
Under the Ministry of the Education,
Culture, Science and Sports of Mongolia

“The Land of Airag” NGO has founded in 2011, for carrying out the activities related to research, registration, documentation and promotion of the “Tradition of making Airag in khokhuur” one type of the traditional food and beverages.

Therefore, through this letter we would like to express our wish to inscribe the “Traditional technique of making Airag in Khokhuur and its associated customs” to the UNESCO Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity. It would be always grateful to cooperate with you in the future on this matter.

Head of the Management Board   Ch.Sosorbaram

БОЛОВСРОЛ, СОЁЛ,
ШИНЖЛЭХ УХААН,
СПОРТЫН ЯАМНЫ
ХАРЬЯА СОЁЛЫН ӨВИЙН
ҮНДЭСНИЙ ТӨВД

“Айрагны нутгаар” төрийн бус байгууллага нь 2011 оноос Монгол үндэстний уламжлалт идээ ундааны төрөл болох “Хөхүүрийн айраг исгэх зан үйл”-ийг судлах, өвлөн уламжлагчдын бүртгэл мэдээлэл цуглуулах, баримтжуулах зорилгоор үйл ажиллагаа явуулж ирсэн.

Тиймээс “Хөхүүрийн айраг исгэх уламжлал, холбогдох зан үйл” өвийг ЮНЕСКО-ийн Хүн Төрөлхтний Соёлын Биет Бус Өвийн Жагсаалтад бүртгүүлэх хүсэлтийг энэхүү захидлаар та бүхэнд уламжилж байна.

Цаашид энэхүү өвийг сурталчлах, түгээн дэлгэрүүлэх, хамгаалах чиглэлээр хамтран ажиллахдаа таатай байх болно.

төлөөлөн удирдах зөвлөлийн дарга.л

Ч.С. ОРБАРАМ